

Meldunki Epidemiologiczne

Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę w Polsce

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny • Zakład Epidemiologii oraz Zakład Badania Wirusów Grypy, Krajowy Ośrodek ds. Grypy
Główny Inspektorat Sanitarny • Departament Zapobiegania oraz Zwalczania Zakażeń i Chorób Zakaźnych u Ludzi

Rok: **2016**

Miesiąc: **Październik**

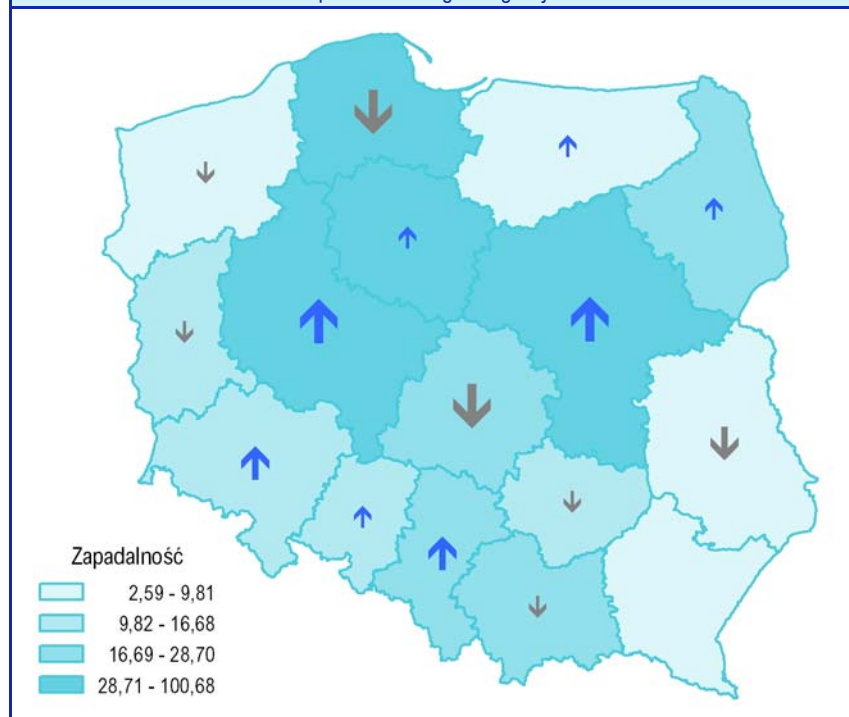
Numer: **10A (37)**

Okres: **1 – 7 października**

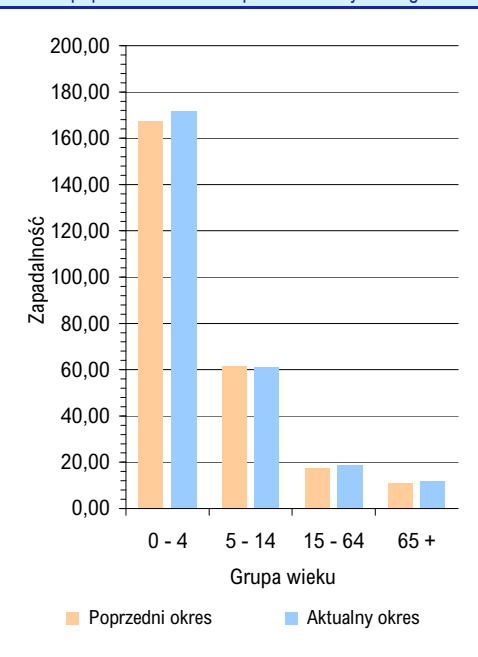
Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę w okresie od 1 do 7 października 2016 r. wg wieku i województw

Województwo	Ogółem			Wiek (ukończone lata)							
				0 – 4		5 – 14		15 – 64		65+	
	liczba	zapadal- ność ¹⁾	wzrost/spa- dek zap. ^{2,3)}	liczba	zapadal- ność ¹⁾	liczba	zapadal- ność ¹⁾	liczba	zapadal- ność ¹⁾	liczba	zapadal- ność ¹⁾
POLSKA	79616	29,59	1,44	22759	171,87	16545	61,19	35279	18,94	5033	11,83
Dolnośląskie	3391	16,68	3,69	817	86,27	605	31,67	1703	12,01	266	8,07
Kujawsko-Pomorskie	5142	35,21	0,66	1350	192,57	1264	84,36	2184	21,48	344	15,37
Lubelskie	1416	9,45	-3,21	363	51,73	285	19,00	660	6,39	108	4,41
Lubuskie	723	10,15	-0,76	247	70,86	172	23,59	285	5,70	19	1,81
Łódzkie	3292	18,86	-4,78	889	110,88	744	45,31	1431	11,99	228	7,40
Małopolskie	6775	28,70	-1,36	1963	159,26	1472	59,38	2908	17,85	432	11,98
Mazowieckie	18084	48,30	6,40	5032	250,86	3757	96,70	8197	32,18	1098	18,07
Opolskie	1011	14,50	0,65	276	92,70	205	33,16	474	9,66	56	4,88
Podkarpackie	385	2,59	0,02	95	13,28	81	5,24	176	1,69	33	1,49
Podlaskie	1453	17,46	0,48	425	111,81	253	31,09	684	11,82	91	6,80
Pomorskie	16264	100,68	-6,68	5207	596,93	3322	188,50	6759	60,63	976	41,15
Śląskie	6348	19,84	4,23	1691	111,68	1337	44,77	2928	13,21	392	7,35
Świętokrzyskie	1048	11,91	-0,30	307	80,01	161	19,36	505	8,31	75	4,96
Warmińsko-Mazurskie	661	6,56	0,35	182	37,20	132	12,48	307	4,32	40	2,82
Wielkopolskie	12448	51,17	8,63	3547	272,28	2538	97,45	5566	33,01	797	22,40
Zachodniopomorskie	1175	9,81	-1,35	368	67,16	217	18,43	512	6,09	78	4,23

Zapadalność ¹⁾ w okresie od 1 do 7 października 2016 r. w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego ³⁾ wg województw

Zapadalność ¹⁾ w okresie od 1 do 7 października 2016 r. oraz w poprzednim okresie sprawozdawczym ³⁾ wg wieku

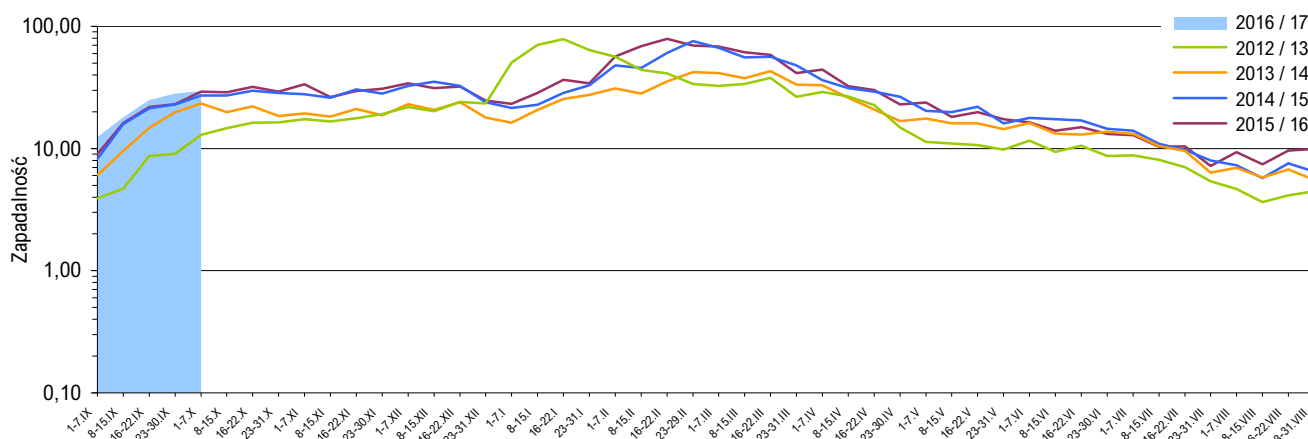
Objaśnienia:

Objaśnienia znaków umownych: Kreska (-) zjawisko nie wystąpiło ("zero"); Zero (0,0) zjawisko istniało, jednakże w ilościach mniejszych od liczb, które mogły być wyrażone uwidocznonymi w tablicy znakami cyfrowymi; Kropka (.) zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnej; Iks (x) wypełnienie pozycji, ze względu na układ tablicy, jest niemożliwe lub niecelowe ("nie dotyczy").

1) Przeciętna dzienna zapadalność na 100 tys. ludności wg stanu w dniu 31 grudnia 2015 r.

2) Różnica w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

3) Okres od 23 do 30 września 2016 r.

Zapadalność ¹⁾ na grype i podejrzenia grypy w sezonie epidemicznym 2016/2017 w porównaniu z poprzednimi sezonami wg okresowych meldunków**Szczepienia przeciw grypie**

Szczepienia to najbardziej skuteczny sposób zapobiegania infekcjom i powikłaniom powodowanym przez wirusy grypy.

Szczepienia są szczególnie ważne dla osób o wysokim ryzyku wystąpienia poważnych powikłań pogrypowych, a także dla ludzi z otoczenia osób z grupy wysokiego ryzyka oraz ich opiekunów.

WHO zaleca szczepienia przeciwko grypie sezonowej:

- zalecenia o najwyższym priorytecie:
  - kobiety w ciąży
- zalecenia priorytetowe (kolejność dowolna):
  - dzieci w wieku 6-59 miesięcy
  - osoby starsze
  - osoby przewlekle chore
  - pracownicy służby zdrowia

Źródło: <http://www.who.int/influenza/vaccines/use/en>

Skierowani do szpitala z powodu grypy lub podejrzenia grypy w okresie od 1 do 7 października 2016 r. wg przyczyn i województw

Województwo	Ogółem		Przyczyny skierowania do szpitala ²⁾					
			objawy ze strony układu krążenia		objawy ze strony układu oddechowego		inne przyczyny	
	liczba	% ³⁾	liczba	% ⁴⁾	liczba	% ⁴⁾	liczba	% ⁴⁾
POLSKA	194	0,24	11	5,7	180	92,8	18	9,3
Dolnośląskie	3	0,09	-	-	3	100,0	-	-
Kujawsko-Pomorskie	9	0,18	-	-	9	100,0	-	-
Lubelskie	3	0,21	-	-	3	100,0	-	-
Lubuskie	-	-	x	x	x	x	x	x
Łódzkie	1	0,03	-	-	1	100,0	-	-
Małopolskie	13	0,19	-	-	7	53,8	6	46,2
Mazowieckie	23	0,13	5	21,7	18	78,3	-	-
Opolskie	-	-	x	x	x	x	x	x
Podkarpackie	-	-	x	x	x	x	x	x
Podlaskie	42	2,89	-	-	42	100,0	-	-
Pomorskie	52	0,32	4	7,7	51	98,1	12	23,1
Śląskie	3	0,05	1	33,3	2	66,7	-	-
Świętokrzyskie	-	-	x	x	x	x	x	x
Warmińsko-Mazurskie	6	0,91	-	-	6	100,0	-	-
Wielkopolskie	39	0,31	1	2,6	38	97,4	-	-
Zachodniopomorskie	-	-	x	x	x	x	x	x

Zgony z powodu grypy w okresie od 1 do 7 października 2016 r. wg wieku i województw

Województwo	Ogółem	Wiek (ukończone lata)			
		0 – 4	5 – 14	15 – 64	65 +
POLSKA	-	-	-	-	-
Dolnośląskie	-	-	-	-	-
Kujawsko-Pomorskie	-	-	-	-	-
Lubelskie	-	-	-	-	-
Lubuskie	-	-	-	-	-
Łódzkie	-	-	-	-	-
Małopolskie	-	-	-	-	-
Mazowieckie	-	-	-	-	-
Opolskie	-	-	-	-	-
Podkarpackie	-	-	-	-	-
Podlaskie	-	-	-	-	-
Pomorskie	-	-	-	-	-
Śląskie	-	-	-	-	-
Świętokrzyskie	-	-	-	-	-
Warmińsko-Mazurskie	-	-	-	-	-
Wielkopolskie	-	-	-	-	-
Zachodniopomorskie	-	-	-	-	-

Objaśnienia:

1) Przeciętna dzienna zapadalność na 100 tys. ludności wg stanu w dniu 30 czerwca odpowiednich lat (w 2016 r. na 100 tys. ludności wg stanu w dniu 31 grudnia 2015 r.).

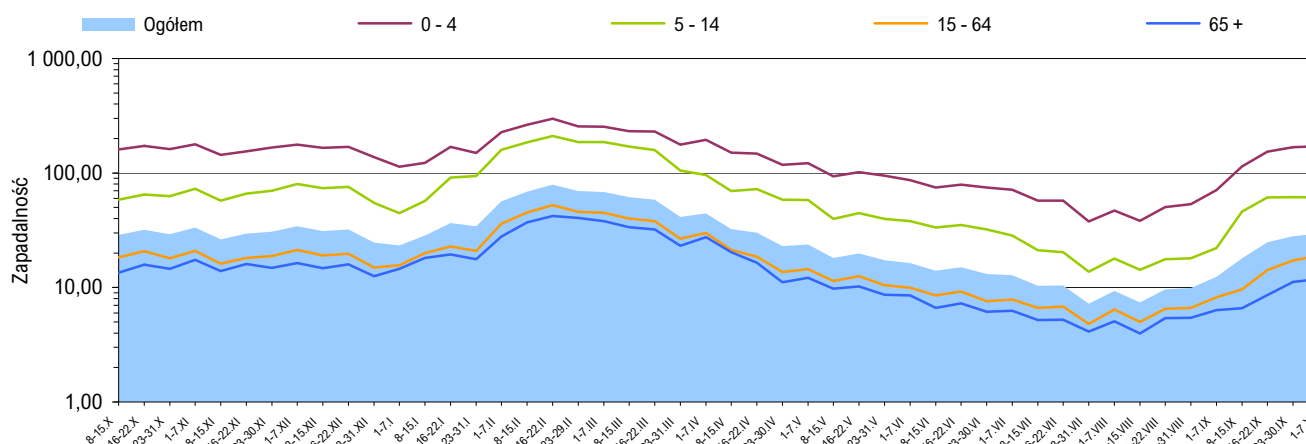
2) Jedna osoba może być wykazana w kilku rubrykach.

3) W stosunku do ogółu zgłoszonych zachorowań i podejrzeń zachorowań na grype.

4) W stosunku do ogółu osób skierowanych do szpitala z powodu grypy lub podejrzenia grypy.

Źródła danych (1)

Liczby zachorowań, podejrzeń zachorowań oraz zgonów: Dane z okresowych, zbiorczych „Meldunków o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grype”, nadsyłanych do powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych przez wszystkie jednostki ochrony zdrowia, do których zgłosili się chorzy, oraz dane ze zgłoszeń zgonów nadsyłanych do powiatowych i/lub wojewódzkich stacji sanitarno-epidemiologicznych przez lekarzy, przesyłane przez wojewódzkie stacje sanitarno-epidemiologiczne w formie zagregowanej do Zakładu Epidemiologii NIZP-PZH. W „Meldunkach” - zgodnie z definicją grypy przyjętą na potrzeby nadzoru nad chorobami zakaźnymi w krajach Unii Europejskiej (Dz.U. L 262 z 27.9.2012) - wykazuje się grype (rozpoznaną klinicznie i/lub laboratoryjnie) oraz wszystkie rozpoznane klinicznie zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych spełniające kryteria definicji.

Zapadalność ¹⁾ na grypę i podejrzenia grypy w okresie od 8 października 2015 r. do 7 października 2016 r. wg wieku i okresowych meldunków

Próbki pobrane od pacjentów z objawami grypy lub grypopodobnymi zbadane w sezonie epidemicznym 2016/2017 wg województw

Województwo	Próbki pobrane w okresie od 05.09.2016 r. do 02.10.2016 r. (tygodnie 36/2016 - 39/2016) ²⁾				W tym próbki pobrane w okresie od 26 września do 2 października 2016 r. (tydzień 39/2016) ²⁾			
	ogółem		w tym dodatnie ³⁾		ogółem		w tym dodatnie ³⁾	
	liczba	częstość pobrań ⁴⁾	liczba	%	liczba	częstość pobrań ⁴⁾	liczba	%
POLSKA	2	0,0	-	-	2	0,0	-	-
Dolnośląskie	-	-	x	x	-	-	x	x
Kujawsko-Pomorskie	-	-	x	x	-	-	x	x
Lubelskie	-	-	x	x	-	-	x	x
Lubuskie	-	-	x	x	-	-	x	x
Łódzkie	2	0,2	-	-	2	0,5	-	-
Małopolskie	-	-	x	x	-	-	x	x
Mazowieckie	-	-	x	x	-	-	x	x
Opolskie	-	-	x	x	-	-	x	x
Podkarpackie	-	-	x	x	-	-	x	x
Podlaskie	-	-	x	x	-	-	x	x
Pomorskie	-	-	x	x	-	-	x	x
Śląskie	-	-	x	x	-	-	x	x
Świętokrzyskie	-	-	x	x	-	-	x	x
Warmińsko-Mazurskie	-	-	x	x	-	-	x	x
Wielkopolskie	-	-	x	x	-	-	x	x
Zachodniopomorskie	-	-	x	x	-	-	x	x

Źródła danych (2)

Liczby próbek oraz wyniki badań: Dane z tygodniowych raportów przesyłanych do Krajowego Ośrodka ds. Grypy NIZP-PZH przez wojewódzkie stacje sanitarno-epidemiologiczne, które otrzymały próbki do badań wirusologicznych od lekarzy pierwszego kontaktu, biorących udział w wybiórczym nadzorze nad gripą Sentinel. Próbkę pobierane są od niektórych pacjentów podejrzanych o zakażenie wirusem grypy lub innymi wirusami oddechowymi (RSV, parainfluenza, adenowirus).

SENTINEL

Nadzór nad gripą Sentinel jest wybiórczym systemem zintegrowanego nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad gripą, który działa w Polsce od sezonu epidemicznego 2004/2005. Uczestniczą w nim wybrani lekarze pierwszego kontaktu, stacje sanitarno-epidemiologiczne oraz Krajowy Ośrodek ds. Grypy NIZP-PZH, pełniący rolę koordynatora.

Objaśnienia:

1) Przeciętna dzienna zapadalność na 100 tys. ludności wg stanu w dniu 31 grudnia 2015 r.

2) Okresy sprawozdawcze stosowane w systemie nadzoru nad gripą SENTINEL - tygodnie zgodnie z numeracją kalendarzową liczone od poniedziałku do niedzieli.

3) Badania w kierunku zakażeń wirusami: grypy typu A, grypy typu B, RSV (*Respiratory Syncytial Virus*), parainfluenzy typu 1, parainfluenzy typu 2, parainfluenzy typu 3 oraz w kierunku adenowirusów; przy czym badania w kierunku zakażeń wirusami oddechowymi innymi niż wirus grypy, nie są wykonywane każdorazowo.

4) Liczba pobranych próbek na 1000 zachorowań i podejrzeń zachorowań zgłoszonych w okresie sprawozdawczym.

Próbki pobrane od pacjentów z objawami grypy lub grypopodobnymi zbadane w sezonie epidemicznym 2016/2017 wg wieku

Wiek (w latach)	Próbki pobrane w okresie od 05.09.2016 r. do 02.10.2016 r. (tygodnie 36/2016 - 39/2016) ²⁾				W tym próbki pobrane w okresie od 26 września do 2 października 2016 r. (tydzień 39/2016) ²⁾			
	ogółem		w tym dodatnie ³⁾		ogółem		w tym dodatnie ³⁾	
	liczba	częstość pobrań ⁴⁾	liczba	%	liczba	częstość pobrań ⁴⁾	liczba	%
0 - 4	-	-	x	x	-	-	x	x
5 - 14	-	-	x	x	-	-	x	x
15 - 64	2	0,0	-	-	2	0,1	-	-
65 +	-	-	x	x	-	-	x	x
Brak danych	-	-	x	x	-	-	x	x
RAZEM	2	0,0	-	-	2	0,0	-	-

Liczba laboratoryjnie potwierdzonych ¹⁾ przypadków zakażeń wirusami grypy lub innymi wirusami oddechowymi ²⁾ w sezonie epidemicznym 2016/2017 wg patogenów i województw

Województwo	Próbki pobrane w okresie od 05.09.2016 r. do 02.10.2016 r. (tygodnie 36/2016 - 39/2016) ³⁾								
	grypa				RSV	parainfluenza			adeno-wirusy
	A	A/H1	A/H3	B		typ 1	typ 2	typ 3	
POLSKA	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dolnośląskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kujawsko-Pomorskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lubelskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lubuskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łódzkie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Małopolskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mazowieckie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opolskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podkarpackie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podlaskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pomorskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Śląskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Świętokrzyskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Warmińsko-Mazurskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wielkopolskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zachodniopomorskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Laboratoryjnie potwierdzone ¹⁾ przypadki zakażeń wirusami grypy lub innymi wirusami oddechowymi ²⁾ oraz szczepy wirusa grypy izolowane ⁴⁾ w sezonie epidemicznym 2016/2017 wg patogenów
Grypa: liczba i procentowy udział potwierdzeń laboratoryjnych wg typu wirusa

A (0%)

A/H1 (0%)

A/H3 (0%)

B (0%)

0

1

Inne wirusy oddechowe: liczba i procentowy udział potwierdzeń laboratoryjnych wg patogenu

RSV (0%)

parainfl.1 (0%)

parainfl.2 (0%)

parainfl.3 (0%)

adenowir. (0%)

0

1

Grypa: liczba i procentowy udział izolowanych szczepów wirusa wg typu

A/H1 (0%)

A/H3 (0%)

B (0%)

0

1

Grypa w Internecie
www.ecdc.europa.eu/en/healthtopics/influenza

ECDC: Influenza

www.who.int/topics/influenza/en

WHO: Influenza

www.who.int/influenza/en

WHO: Global Influenza Programme (GIP)

www.euro.who.int/flu

WHO: Influenza and avian influenza

www.cdc.gov/flu/

CDC: Seasonal Influenza (Flu)

www.flu.gov

U.S. Government flu information

Objaśnienia:

1) Izolacja wirusa, wykrycie antygenów wirusa metodą immunofluorescencji (IF), wykrycie materiału genetycznego wirusa metodami biologii molekularnej (PCR, real-time PCR).

2) Badania w kierunku zakażeń wirusami oddechowymi innymi niż wirus grypy, nie są wykonywane każdorazowo.

3) Okresy sprawozdawcze stosowane w systemie nadzoru nad grypą Sentinel - tygodnie zgodnie z numeracją kalendarzową liczone od poniedziałku do niedzieli.

4) Identyfikacja izolowanych szczepów wykonywana jest w Krajowym Ośrodku ds. Grypy NIZP-PZH.

Liczba szczepów grypy izolowanych w sezonie epidemicznym 2016/2017 wg typu i województw

Województwo	Próbki pobrane w okresie od 05.09.2016 r. do 02.10.2016 r.		
	A/H1	A/H3	B
POLSKA	-	-	-
Dolnośląskie	-	-	-
Kujawsko-Pomorskie	-	-	-
Lubelskie	-	-	-
Lubuskie	-	-	-
Łódzkie	-	-	-
Małopolskie	-	-	-
Mazowieckie	-	-	-
Opolskie	-	-	-
Podkarpackie	-	-	-
Podlaskie	-	-	-
Pomorskie	-	-	-
Śląskie	-	-	-
Świętokrzyskie	-	-	-
Warmińsko-Mazurskie	-	-	-
Wielkopolskie	-	-	-
Zachodniopomorskie	-	-	-

Opracowuje zespół: Mirosław P. Czarkowski (kier. zesp. / red.), Ewa Cielebąk, Katarzyna Cieślak, Barbara Kondej, Dorota Kowalczyk, Ewa Staszewska, Karol Szymański. **Kierownictwo naukowe:** prof. dr hab. Andrzej Zieliński • **Konsultacja naukowa:** prof. dr hab. Lidia B. Brydak

• Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - PZH, Zakład Epidemiologii, 00-791 Warszawa, ul. Chocimska 24 • epimeld@pzh.gov.pl
 • Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - PZH, Zakład Badania Wirusów Grypy, Krajowy Ośrodek ds. Grypy, 00-791 Warszawa, ul. Chocimska 24 • nic@pzh.gov.pl
 • Główny Inspektorat Sanitarny, Departament Zapobiegania oraz Zwalczania Zakażeń i Chorób Zakaźnych u Ludzi, 03-729 Warszawa, ul. Targowa 65 • epidemiologia@gis.gov.pl